

Πότε και γιατί οι γάτες μπήκαν στα σπίτια των ανθρώπων;

/ [Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#)

Απάντηση στο ερώτημα της εξέλιξης της άγριας γάτας σε οικόσιτο και κατοικίδιο ζώο έδωσε διεθνής ερευνητική ομάδα μελετώντας το γονιδίωμα του συμπαθούς τετράποδου.

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι γάτες εξημερώθηκαν πολύ πιο πρόσφατα από τα σκυλιά, πριν από 9.500 χρόνια ενώ οι σκύλοι -σύμφωνα με κάποιες θεωρίες- πριν από 30.000 περίπου χρόνια.

Η έρευνα που διενήργησαν επιστήμονες της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ουάσιγκτον-Σεντ Λούις με επικεφαλής τον γενετιστή Γουέσλι Γουόρεν, συνδέει την εξημέρωση της αγριόγατας με την εμφάνιση της γεωργίας και γεωγραφικά την τοποθετεί στην Εγγύς και Μέση Ανατολή.

Μέχρι στιγμής είχαμε αρχαιολογικά δεδομένα που έδειχναν εξημέρωση της γάτας πριν από 9.000 στην Κύπρο και πριν από 5.000 χρόνια στην Κίνα.

—Η ανάλυση του DNA

Στο πλαίσιο της εν λόγω μελέτης αναλύθηκε γενετικό υλικό από 22 εξημερωμένες γάτες από όλο τον κόσμο και υποβλήθηκε σε συγκριτική μελέτη με το γονιδίωμα από ευρωπαϊκές και μεσανατολικές αγριόγατες.

Η έρευνα έδειξε ότι το DNA της εξημερωμένης γάτας λίγο έχει μεταβληθεί σε σύγκριση με αυτό της αγριόγατας. Οι κυριότερες διαφορές αφορούν 13 γονίδια, κυρίως στον εγκέφαλο, που σχετίζονται με την μνήμη, τον φόβο και την αναζήτηση των ανταμοιβών. Αυτό που διατηρείται είναι το ένστικτο του κυνηγού, γι' αυτό και τα όμορφα αιλουροειδή εξακολουθούν να σκοτώνουν ποντίκια, πουλιά και έντομα (τα οποία συχνά προσφέρουν ως δώρα στους ιδιοκτήτες τους) παρόλο που η τροφή τους είναι εξασφαλισμένη από τον άνθρωπο.

Ο Γουέσλι Γουόρεν κάνει την υπόθεση ότι ο άνθρωπος-γεωργός προσέλκυσε τη γάτα παρέχοντάς της τροφή ώστε να ελέγξει τα τρωκτικά που κατέστρεφαν τις καλλιέργειες. Οι γενετικές αλλαγές συνάδουν με αυτή τη θεωρία, αφού σταδιακά η γάτα μπήκε στα σπίτια των ανθρώπων, μίκρυνε σε μέγεθος και απέκτησε μια μεγάλη ποικιλία από χρωματισμούς και τριχώματα λόγω των διασταυρώσεων, συχνά σκόπιμων.

—Η σύγκριση της γάτας με τον σκύλο

Η αλληλούχιση του γονιδιώματος της γάτας ξεκίνησε το 2007 με αρχικό στόχο να μελετηθούν καλύτερα ορισμένες γενετικές παθήσεις των γατών που μοιάζουν με αυτές των ανθρώπων, όπως κάποιες νευρολογικές διαταραχές, λοιμώδεις και μεταβολικές νόσοι.

Μεταξύ άλλων, μέσω των μεταλλάξεων των σχετικών γονιδίων, διαπιστώθηκε ότι οι γάτες έχουν λιγότερα γονίδια όσφρησης (γύρω στα 700) από ό,τι οι σκύλοι (πάνω από 800), πράγμα που εξηγεί γιατί οι τελευταίοι βασίζονται περισσότερο στη μύτη τους για να βρουν την τροφή τους.

Αντιθέτως, οι γάτες έχουν περισσότερα γονίδια όσφρησης από τους σκύλους ειδικά για τις χημικές ουσίες φερομόνες, πράγμα που τους επιτρέπει να ζευγαρώνουν “με τη μύτη”. Αυτό δικαιολογείται από το γεγονός ότι οι γάτες είναι μοναχικά ζώα και δυσκολεύονται πιο πολύ να βρουν σύντροφο, ενώ οι σκύλοι ζουν συχνά σε αγέλες, οπότε δεν έχουν ανάγκη τόσο ισχυρή όσφρηση στο θέμα του ζευγαρώματος.

Ακόμη, οι γάτες έχουν καλύτερη ακοή από τα περισσότερα άλλα σαρκοβόρα ζώα, καθώς είναι ικανές να ακούνε ακόμη και στη συχνότητα των υπερήχων. Επίσης είναι εντυπωσιακά καλές στο να βλέπουν σχεδόν στο σκοτάδι, πράγμα που εξηγεί γιατί είναι ιδιαίτερα δραστήριες μόλις έχει φέξει και λίγο πριν δύσει.

Η νέα μελέτη δημοσιεύεται στην επιθεώρηση «PNAS».

—Λίγα λόγια και για τον σκύλο

Αξίζει να σημειωθεί ότι στην περίπτωση των σκύλων, οι θεωρίες για τον τρόπο, τον τόπο και το χρόνο της εξημέρωσής τους από το λύκο ποικίλουν.

Μια μελέτη της Κινεζικής Ακαδημίας Επιστημών υποστηρίζει ότι οι σκύλοι διαχωρίστηκαν από τους γκρίζους λύκους πριν 32.000 χρόνια και έκτοτε οι ο εγκέφαλος και τα πεπτικά όργανα των οικόσιτων σκύλων εξελίχθηκαν με παρόμοιο τρόπο με τον εγκέφαλο και τα όργανα των ανθρώπων.

Η έρευνα καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι σκύλοι εξημερώθηκαν πολύ νωρίτερα απ' ότι νομίζαμε μέχρι σήμερα και πως η συμβίωση σε κοινό περιβάλλον επηρέασε την εξέλιξη ανθρώπων και σκύλων για χιλιάδες χρόνια.

Μια δεύτερη προσέγγιση όπως εκείνη των επιστημόνων του Πανεπιστημίου της Ουψάλα στη Σουηδία αποδίδει τη μετεξέλιξη των λύκων σε σκύλους στην κατανάλωση αμυλούχων απορριμμάτων από τις ανθρώπινες κοινότητες. Με άλλα λόγια, οι λύκοι πλησίαζαν όλο και περισσότερο τους ανθρώπους, τρεφόμενοι με τα «αποφάγια» τους, μέχρι που σταδιακά εξοικειώθηκαν και τελικά ενσωματώθηκαν στις κοινότητες και στην καθημερινότητά τους.

Μια τρίτη μελέτη ερευνητών από τα πανεπιστήμια του Τούρκου, στη Φινλανδία, και της Καλιφόρνια συνέκρινε τις γενετικές ακολουθίες πολλών αρχαίων λύκων και σκύλων με υλικό από σημερινά ζώα. Με έκπληξη εντόπισαν τις ρίζες των σκύλων στην Ευρώπη - σε αρχαίους σκύλους, οι οποίοι ζούσαν στην ήπειρο προτού αφανιστούν- και όχι στην Ασία ή στη Μέση Ανατολή, όπως έλεγε η επικρατέστερη έως σήμερα θεωρία.

Πηγή: [econews](https://www.econews.gr)